

Sibirija za Slovence

Delovna taborišča niso bila samo Stalinova iznajdba, v slovenskih je montirano kazen prestajalo več kot 15 tisoč ljudi

Osvobojeni gradimo (Dokumenti in pričevanja o povojnih delovnih taboriščih v Sloveniji) je prva obsežna študija, izdana pri ministrstvu za pravosodje oziroma sektorju za popravo krivic in narodno spravo. Podpisuje jo vodja sektorja, zgodovinar dr. Milko Mikola, ki je v pravosodno ministrstvo prišel iz celjskega Zgodovinskega arhiva, za seboj pa ima leta poglobljenega ukvarjanja s (po)vojnimi totalitarizmi, ki so zarezali v življenje Slovencev.

Kakor piše in dokumentira Mikola, delovna taborišča niso bila le Stalinova iznajdba in postavljena v Sibirijo, tudi Slovenija jih je imela med najhujšim terorjem komunistične oblasti od konca voj-

ne 1945 do začetka petdesetih. Prva taborišča so nastala že junija 1945. Prvo kazensko taborišče je bilo kočevsko, potem se je pojavilo na Teharjah pa v Mariboru (Bresternica, Studenci) ... Taborišča za "družbenokoristno delo" so vzniknila ob industrijskih objektih v Strnišču (Kidričevo), pri Litostroju v Ljubljani, pri hidroelektrani Medvode ... Moška in ženska taborišča so obstajala, ženska so bila na Kočevskem pa v Škofji Loki, v Rajhenburgu (Brestanica) ... V vseh povojnih delovnih taboriščih v Sloveniji je "montirano" kazen prisilnega, pobiljševalnega in družbenokoristnega dela prestajalo več kot 15 tisoč ljudi. To so bili večinoma politični obsojenci, ki so po prepri-

čanju tedanje oblasti potrebovali socialistično "prevzgojo". Samo v taboriščih za prisilno delo takoj po vojni, v letih 1945-1946, je bilo več kot 6500 kaznjencev.

Leto dni delujoči sektor za popravo krivic in narodno spravo pri ministrstvu za pravosodje je prejel že 15.202 vlogi za popravo krivic. Sektor se ukvarja z vsemi totalitarni sistemi prejšnjega stoletja. Rešenih je več kot 13 tisoč vlog, a bo komisija za popravo krivic imela delo še leta. Zgodovinarji v sektorju poskušajo raziskati tudi, kako je (bilo) s tukajšnjim judovskim premoženjem, zdaj ko mednarodna judovska zveza od slovenske vlade pričakuje odškodnino za odvzeto lastnino. (va, sta)